

Møte for lukkede dører, Stortinget 27. juni 1934

Møte for lukkede dører i Stortinget
den 27. juni 1934 kl. 10.00

President: Nygaardsvold.

Dagsorden:

1. Innstilling fra finans- og tollkomiteen om bemyndigelse til å opta lån for statskassens regning (Innst. S. J.).
2. Innstilling fra finans- og tollkomiteen angående omsetningsavgift til statskassen av visse varer (Innst. S. K.).
3. Referat.

Presidenten: Presidenten vil foreslå at møtet settes for lukkede dører.

Votering:

Presidentens forslag bifaltes enstemmig.

Presidenten: Presidenten vil dernæst foreslå at regjeringens medlemmer og de i forretningsordenens § 54 nevnte funksjonærer, samt ekspedisjonschefene Nissen og Østbye og byråschef Bakke, gis adgang til møtet.

Votering:

Presidentens forslag bifaltes enstemmig.

Sak nr. 1.

Innstilling fra finans- og tollkomiteen om bemyndigelse til å opta lån for statskassens regning (Innst. S. J.).

Om saken i dens almindelighet uttalte

Braadland (komiteens ordfører): Som det vil sees, foreligger der en enstemmig komiteinnstilling, og da skulde der vel ikke være grunn til å opta noen større debatt om denne sak. Imidlertid tror jeg at det kanskje kan være på sin plass å knytte enkelte korte, orienterende bemerkninger til hvad der er anført i proposisjonen og innstillingen.

Det det dreier sig om, er følgende: Staten har for øieblikket 5 dollarlån på til sammen noe over 450 millioner kroner. Av disse lån er der adgang til å konvertere 3, og Stortinget har gitt sin bemyndigelse til det. Men der er 2 lån - lånene av 1923 og 1924 - til et beløp av mellem 130 og 140 millioner, hvor der ikke er adgang til konvertering. Disse lån er optatt på en tid da staten måtte finne sig i meget hårde betingelser. Amortisasjonstiden er dessuten kort, og resultatet av dette er at disse 2 lån hviler på statsbudgettet for øieblikket med renter og avdrag til et beløp av over 17 millioner kroner. Der er altså ikke adgang til å konvertere. Hvis man altså skulde forsøke å få disse lån ombyttet på en eller annen måte, må det i tilfelle skje ved opkjøp. Nu har forholdet vært dette, at inntil nu har der på grunn

av de internasjonale komplikasjoner ikke vært adgang til å opta utenlandske lån. Nu mener imidlertid departementet at der foreligger en mulighet for å kunne opnå et utenlandsk lån, og det er da meningen med dette lån å benytte det til å kjøpe op i markedet disse dollarobligasjoner, som vi altså ikke har anledning til å konvertere. Hvis en slik operasjon lar sig gjennomføre, vil det være særdeles fordelaktig for våre finanser. Samtidig ber departementet om adgang til å få anledning til å forlenge amortisasjonstiden, som for dette lån er meget kort - såvidt jeg husker, til sammen 20 år fra utstedelsen - forlenge den til inntil 50 år, hvorved avdragene ikke vil hvile så tungt på det årlige budgett som nu.

Komiteen slutter sig enstemmig til departementets forslag, men vi vil bare ha understreket som en forutsetning at dette lånebeløp alene blir anvendt til å kjøpe de dollarobligasjoner som befinner sig utenfor landets grense. Saken er nemlig den, at der i den senere tid er kjøpt på norske hender en del av disse obligasjoner. Det er ikke meningen at disse skal være gjenstand for opkjøp, men alene de obligasjoner som nu befinner sig i utlandet. Departementet uttaler at det ikke har noen sikkerhet for at en slik transaksjon som denne kan gjennomføres, og meget vil her avhenge av at saken blir holdt strengt hemmelig, for det er klart, at hvis det kommer ut, at det er statens hensikt å kjøpe op disse obligasjoner, så vil man kunne risikere at kursen stiger. Jeg vil til slutt understreke at det det gjelder om her, det er ikke å opta et nytt utenlandsk statslån, men det er å opta et lån ute for å få anledning til å få konvertert eller ombyttet den utenlandske gjeld vi nu har, med gjeld på fordelaktigere vilkår for statens finanser. Jeg tillater mig å anbefale komiteens innstilling.

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget samtykker i at der optas lån for Statskassens regning innenlands eller utenlands til et effektivt beløp av inntil 120 mill. kroner.

Votering:

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Sak nr. 2.

Innstilling fra finans- og tollkomiteen angående omsetningsavgift til statskassen av visse varer (Innst. S. K.).

Saken i sin almindelighet undergaves debatt.

Lykke (komiteens formann): Jeg ser at sakens ordfører ikke er her, og jeg vil da bare få lov til å si om denne innstilling ganske kort, at det er klart at den slags avgifter som her foreslåes, hører ikke til de ting som er populære i Stortinget. Bortsett fra avgift på enkelte som man kan kalle utpregede luksusvarer, er det ikke morsomt å gå til den slags avgifter. Og når vi nu må peke på at avgift også for andre varer utredes, så er det naturligvis komiteens forutsetning at man fortsatt er nødt til å følge den vei. Men jeg bad om ordet for å si, at når det gjelder post 4, så har det fra skotøifabrikantene vært meget sterke klager over at man har skilt

ut en del skotøi og satt avgift på det, men latt annet skotøi være uten avgift. Det skaper, sier man, mange vanskeligheter, og også til dels ubehageligheter fra kundenes side. Vi har hatt mange henvendelser, og jeg er sikker på at mange av Stortingets medlemmer har hatt henvendelser fra skofabrikanter angående denne sak, og vi var også inne på den tanke i komiteen å sette en lavere procent og da ta alt skotøi med undtagen arbeidssko, men vi blev stående ved det forslag som nu er fremlagt for Stortinget, å bibeholde det uforandret ennu 1 år, sådan som det nu er. Jeg vil gjerne at departementet skal være opmerksom på dette, om det kan finnes en vei hvorved ikke denne produksjon blir belastet med noe større beløp, men at det blir fordelt på en måte som er teknisk lettere gjennomførlig. Men i år har vi som sagt samlet oss om å bibeholde uforandret satsene som de er. Jeg vil ha sagt dette, da jeg er viss på at Stortingets medlemmer har hatt henvendelser fra skotøifabrikanter, og da vil jeg si at spørsmålet har vært grundig drøftet i komiteen.

Alvestad: Det er riktig som hr. Lykke sa, at skotøifabrikantene nu nærmest inntar det standpunkt at det er bedre å ha mindre procentsatser over det hele enn denne utskillelse som blev bestemt av Stortinget ifjor. Når imidlertid regjeringen skal veie disse hensyn mot hverandre, vil jeg be om at regjeringen i stedet for å gå til en utvidelse av avgiften på skotøi, bør forsøke å få sko i det hele ut av denne avgiftsbeslutning, og i stedet bør regjeringen søke å finne dekning for det som man derved taper, på andre mer luksusartede varer. Vi har i komiteen både ifjor og i år drøftet innførelse av en avgift på pelsvarer, kostbare tepper o.s.v., og jeg tror det er bedre å legge arbeid på det enn å gå til en almindelig skotøiavgift. Det kan nok kontrollmessig være visse vanskeligheter med disse luksusvarer, men vanskelighetene er efter mitt skjønn ikke større enn at de med letthet kan overvinnes, og den dag Stortinget beslutter å gå til avgift på slike kostbare luksusvarer, vil også departementet og administrasjonen finne de nødvendige kontrollorganer for å kunne gjennomføre en sådan avgift, det føler jeg mig helt forvissset om. Jeg vil bare, når departementet skal se på disse ting, be om at man ikke bare ser på det som hr. Lykke nevnte, en utvidelse av avgiften til å omfatte alt skotøi undtagen arbeidssko og sjøstøvler og den slags, men at man samtidig ser på de luksusartikler som jeg her har pekt på.

Komiteen hadde innstillet:

Om omsetningsavgift til statskassen av visse varer.

§ 1. Fra den tid Kongen bestemmer, dog ikke senere enn fra 1 juli 1934, skal betales omsetningsavgift til statskassen av følgende varer beregnet av verdien efter vedføiet procentsats:

1. Gull- og platinavarer 6 pct.
2. Sølvvarer 4 pct.
3. Hansker og vanter av skinn (såvel sydde som blott tilskårne) eller silke (herunder kunstsilke) 5 pct.
4. Skotøi av silketøi eller tøi, hvori finnes silke, av tøi innvirket med metalltråd, av lakkert, chagrinert, bronsert, alunert, hvitgarvet (glacé) og semsket skinn eller chevreaux-,

- reptil-, fisk- eller øgleskinn og efterlig-
ninger derav 4 pct.
5. Silkevarer, hvorunder kunstsilkevarer - dog
undtatt spinnestoff og garn - 6 pct.
6. Parfymmer, luktende vann og andre vann til toa-
lettbruk, kosmetiske midler, såsom sminke,
pudder og lignende varer til toalettbruk, dog
undtatt munnvann, tannpulver, tannpasta og
tannkrem10 pct.
7. Glassvarer, andre, slipte, etsede etc., glass-
varer 11 a. 5 pct.

Statsråd Lund: For at det ikke skal være noen misforståelse til stede, vil jeg gjøre oppmerksom på, da løpenumrene jo forandres, at det i parentesen kommer til å hete i stedet for "tollltariffens l.nr. 238": "Glassvarer 11 a."

Lykke: Det er naturligvis riktig som statsråden sier, at det heller bør stå "glassvarer 11 a."; men jeg vil i den anledning si, at når departementet alltid har så meget imot at det i innstillingen skal stå tariffens løpenummer, så tror jeg det er en feil. Det er oplagt at Stortingets beslutning knytter sig til det løpenummer som er i inneværende termin, og det er meget lettere for Stortinget å få knyttet innstillinger og forslag fra departementet til bestemte løpenumre som er gjeldende på det tidspunkt Stortinget behandler saken. Jeg er således ikke enig i, at departementet også denne gang kommer og vil ha det ut; men selvfølgelig bøier vi oss for statsrådets ønske.

Presidenten: Såvidt presidenten forstår, går komiteen med på den av statsråden tilrådede forandring, at det i parentesen, hvor det står "tollltariffens l.nr. 238", settes "glassvarer 11 a."

Votering:

§ 1 i den endrede form bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 2. Til grunn for avgiftens beregning legges vedkommende vares engros-pris ved salg til detaljforhandler overensstemmende med nærmere regler som utferdiges av Finans- og Tolldepartementet.

§ 3. For varer av den i § 1 under 5 nevnte art som er tilvirket av vevet stoff eller trikotstoff (metervare) beregnes avgiften bare av stoffets verdi.

Votering:

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Presidenten går ut fra som en selvfølge at ingenting blir å offentliggjøre angående Innst. S. J., hverken dokumentene eller debatten, men at departementet efter at beslutningen under Innst. S. K. er satt i verk, har anledning til å offentliggjøre beslutningen der. - Ingen har uttalt sig mot en sådan fremgangsmåte, og det vil bli fremgått på denne måte.

Møte for lukkede dører, Stortinget 27. juni 1934

Protokollen oplestes derefter uten å foranledige noen bemerkning.

Møtet hevet kl. 10.20.